

LMTA STUDIJŲ MIESTELIS OLANDŲ GATVĖJE

AIŠKINAMASIS RAŠTAS

UNITECTUS KOMANDA_

TUMAS MAZŪRAS
POVILAS ČEPAITIS
VALDEMARAS BUČYS
DONATAS ŽVIRBLIS
ŽILVINAS URBAS

Istorinis kontekstas

Būsimo LMTA studijų miestelio teritorija Olandų gatvėje yra išskirtinėje vietoje Vilniaus kontekste - šiaurinėje Kalnų parko papėdėje. Remiantis kai kurių istorikų spėjimais, šioje vietoje buvo Kreivosios pilies papilys, ankstyvaisiais viduramžiais buvęs tankiai apgyvendintas ir tapęs viena iš Vilniaus miesto formavimosi ištakų. Nepaisant to, jokių aiškių šioje vietoje egzistavusių gyvenviečių pėdsakų nėra išlikę (išsamūs archeologiniai tyrimai nebuvo daryti). Pagal žinomus ikonografinius duomenis, teritorija buvo pradėta urbanizuoti palyginti vėlai - XVIII a. pabaigoje, nutiesus gatvę (anksčiau vadintą Parako, šiuo metu S.Vainiūno), vingiuojančią Kalnų parko papėde, ir jungiančią dabartines Olandų ir T.Kosciuškos gatves.

Ši gatvė per savo istoriją keletą kartų keitė savo trasuotę, tačiau pagrindinis pokytis buvo padarytas XIX a. viduryje, kuomet, įrengus kareivines ir parako sandėlius, anksčiau buvusi vieša gatvė tapo akligatviu, skirtu išimtinai patekti į karinę teritoriją.

Tokia urbanistinė situacija su nežymiais pasikeitimais išliko iki šių dienų.

Gražinkim Vilniui gatvę!

Išsikeliantis karinis kompleksas suteikia unikalią galimybę sugrįžti į urbanistinę situaciją, kuri egzistavo prieš jam ten įsikuriant: mes siūlome pratęsti S.Vainiūno gatvę, sujungiant T.Kosciuškos g. su Olandų g. Nauja gatvė kirstų teritoriją pusiau ir tokiu būdu ją atvertų miestui. Tai, kas šiuo metu miesto kontekste yra atokus užkampis, toli nuo pagrindinių gatvių, taptų neatsiejama miesto centro dalimi.

Šis urbanistinis sprendimas būtų ir svarbiu katalizatoriumi vystant Vilniaus pilių direkcijos teritoriją, kuri taip pat atsirastų šalia svarbaus trakto.

Siūloma gatvė kirstų teritoriją į dvi dalis, kurioms jų gretimybės suteiktų skirtingus charakterius. Pietinė dalis būtų labiau reprezentacinė, supama Kalnų parko šlaitų, kas suteiktų tiek semantinę svarbą, tiek galimybę išskirtiniams architektūriniais sprendiniais. Ši zona būtų tinkama ikoniniams pastatams, kurie formuotų teritorijos charakterį ir įvaizdį.

Šiaurinė dalis, greta M.K.Čiurlionio menų gimnazijos ir B.Dvariono muzikos mokyklos būtų funkcinio pobūdžio. Šioje teritorijoje siūlytumėm talpinti pastatus, kuriems yra svarbus funkcinis ryšys su gretimomis mokyklomis.

Dėl egzistuojančio nemažo aukščių skirtumo tarp Olandų ir T.Kosciuškos gatvių, nauja gatvė turėtų nemažą nuolydį, ir vidurinėje teritorijos dalyje būtų galima sujungti pietinę ir šiaurinę puses gatvę perdengiančia pėsčiųjų platforma.

Klausimai dėl tikslių gatvės parametrų - vienpusio ar dvipusio eismo, kategorijos, eismo juostų skaičiaus ir pan., turėtų būti išspręsti atskira studija, įvertinant tiek esamus, tiek planuojamus gretimų gatvių transporto srautus.

Paveldo vertybės

Iš visų šiuo metu komplekse esančių pastatų, tik du turi akivaizdžių vertingų savybių. Šiuos pastatus siūlome išsaugoti, restauruoti ir pritaikyti naujai funkcijai.

Likę pastatai - nevertingi, arba abejotinos vertės sandėliai. Šiuos pastatus būtų sudėtinga panaudoti naujai paskirčiai dėl planuojamos LMTA programos sudėtingumo, todėl siūlytumėm juos griauti.

Preliminarūs siūlymai, esant reikalui, būtų koreguojami atlikus išsamius architektūrinius, istorinius ir archeologinius tyrimus. Paaiškėjus, kad teritorijoje yra didesnės vertės statinių, ar jų elementų, galima būtų siūlyti juos išsaugoti ir įtraukti į kuriamą kompleksą.

Programa

LMTA studijų miestelio programą siūlome dalinti į 5 pastatus ar jų kompleksus:

- Pagrindinių salių kompleksas;
- Centriniai rūmai su administracija ir Meno ir mokslinių tyrimų centru;
- Muzikos fakulteto rūmai;
- Teatro ir kino fakulteto rūmai;
- Studentų viešbutis.

Pagrindinių salių kompleksą talpintume pietinėje, reprezentacinėje sklypo dalyje, greta Olandų gatvės. Tai būtų išraiškingos, ikoninės architektūros pastatas, greta Kalnų parko šlaitų ir puikiai matomas važiuojant Olandų gatve. Šis statinys kurtų viso komplekso identitetą ir būtų su juo miestiečiams asocijuotąsi LMTA miestelis. Šio pastato padėtis - greta viešojo transporto stotelių ir parkavimo aikštelių Olandų gatvėje - būtų patogi ir funkciškai, lengvai pasiekiami ne tik iš LMTA miestelio, bet ir iš miesto pusės.

Vieną iš salių siūlytumėm talpinti į vakarus nuo salių komplekso esančiame vertingame pastate. Tarp šio pastato ir salių komplekso būtų lauko pasirodymams skirtas amfiteatras.

Centrinėje teritorijos dalyje, greta naujos gatvės, stovėtų centriniai rūmai su pagrindine administracija, biblioteka, fonoteka, videoteka, mokslo centru, valgyklomis ir kavinėmis. Tai būtų miestelio širdis, akademinio ir socialinio gyvenimo centras.

Abipus centrinių rūmų, šiaurinėje dalyje siūlome numatyti Muzikos fakultetą ir Teatro ir kino fakultetą. Muzikos fakultetas būtų vakarinėje dalyje, arčiau M.K.Čiurlionio menų gimnazijos ir B.Dvariono muzikos mokyklos dėl egzistuojančių funkcinų ryšių su šiomis mokyklomis.

Teatro ir kino fakultetas būtų šalia Olandų gatvės. Ši vieta būtų patogi, nusprendus, skubiai išsikelti iš esamų blogos būklės rūmų T.Kosciuškos gatvėje ir pastatą statyti pirmu etapu.

Studentų viešbučio kompleksas būtų atokioje ir ramioje šiaurinėje sklypo dalyje, greta M.K.Čiurlionio menų gimnazijos bendrabučio. Šiam kompleksui siūlytumėm išskirti uždara privatų kiemą.

Pagal mūsų pasiūlymą, pilna preliminarai 19,000m² programa telpa į apie 4ha ploto sklypą (nevertinant VPD teritorijos) tiek funkcinė, tiek atitikimo egzistuojantiems reglamentams prasme. Vis dėl to, esant pageidavimui mažinti programą, siūlytumėm svarstyti galimybę atsisakyti studentų viešbučio ir spręsti studentų apgyvendinimą kitais būdais, pavyzdžiui subsidijuojant butų, ar kambarių nuomą.

Pasiūlyme nagrinėtas komplekso užstatymas būtų atitinkantis užstatymo intensyvumo ir aukštingumo reglamentus:

- Aukštingumas 1-3 a. (galimas iki 3a.)
- Užstatymo tankumas apie 25% (galimas iki 40%)

Iš esmės šių reglamentų keisti nebūtų poreikio, bet siūlytumėm atsisakyti pastatų aukščio apribojimo metrais nuo žemės paviršiaus (šiuo metu apribojimas yra 10m). Dėl planuojamo komplekso specifikos, kai kurie pastatai, ar patalpos, net ir vieno aukšto (koncertų, teatro salės ir pan.) gali viršyti šį apribojimą. Taip pat sklype egzistuoja dideli aukščių skirtumai (sklypo ribose atstumas tarp aukščiausio ir žemiausio taškų yra daugiau nei 10m), dėl ko būtų sudėtinga apibrėžti, kur tiksliai būtų žemės lygis, nuo kurio būtų matuojamas pastato aukštis. Pastatų aukštingumo apribojimą aukštų skaičiumi galima būtų palikti, be jokio pasikeitimo.

Vilniaus pilių direkcijos teritorijos panaudojimas LMTA miestelio reikmėms nenagrinėtas, tačiau siūlytumėm šioje teritorijoje svarbią visuomeninę funkciją - pavyzdžiui, Valdovų rūmų muziejaus edukacinį centrą, arba Vilniaus Kreivosios pilies muziejų.